

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. december 16.

1. Berlieni Nyilatkozatot írtak alá európai külügyminiszterek Ukrajna biztonsági garanciáiról

Németország és további európai országok szilárd támogatásukról biztosították Ukrainát, és elkötelezték magukat amellett, hogy fenntartható biztonsági garanciákat nyújtanak, amennyiben Donald Trump amerikai elnök hivatalba lépése után tárgyalásokra kerül sor az orosz-ukrán háború esetleges tűzszünetéről, vagy valamilyen formában történő lezárásól. *„Elköteleztünk vagyunk amellett, hogy határozott biztonsági garanciákat nyújtsunk Ukrainának, beleértve a katonai és pénzügyi támogatás hosszútávú, megbízható biztosítását”* – olvasható a Berlieni Nyilatkozatban (Berliner Erklärung), amelyet Németország, Franciaország, Lengyelország, Olaszország, Franciaország, Spanyolország, Egyesült Királyság külügyminiszterei, valamint Kaja Kallas, az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselője fogadtak el a német fővárosban múlt hét szerdán.

A találkozót Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter szervezte azzal a céllal, hogy a felek megvitassák az Ukrajna megerősítését célzó lépéseket arra az esetre, ha Donald Trump 2025. január 20-i hivatalba lépése után csökkentené az Ukrainának nyújtott katonai támogatást. Baerbock a tanácskozást megelőzően azt mondta, hogy a megtámadott országnak *„hosszú távú katonai és pénzügyi támogatásra”* van szüksége, és a találkozó célja a béke különböző elemeinek bizalmas megvitatása. Utólag a külügyminiszter elmondta, hogy a találkozó *„az egység erős jele”* volt, és világossá tette: *„kiállunk az európai kontinens biztonságáért és jövőjéért”*. Az ukrajnai háború befejezéséről szóló esetleges tárgyalásokra tekintettel Baerbock ragaszkodott ahhoz, hogy maguk az ukránok is részt vegyenek a béketeremtési folyamatban. *„Nem lesz béke az ukránok nélkül, nem lesz béke az európaiak kihagyásával”* – mondta a tanácskozás margójára.

A nyilatkozatban a külügyminiszterek állást foglaltak amellett, hogy a háborúban Ukrainának kell győzedelmeskednie és hogy az átfogó, igazságos és tartós ukrajnai béke és Európa tartós biztonságának céljai *„elválaszthatatlanul összekapcsolódnak”*. A külügyminiszterek továbbá lehetőséget látnak a transzatlanti szövetség alapjainak megújítására a NATO megerősítése és a szövetségen belüli méltányos tehermegosztás biztosítása révén – *„többek között a biztonság és a védelem területén tett fokozott Uniós erőfeszítések által”* – olvasható a dokumentumban. Ezen kívül a felek szerint Ukrajna útja a NATO-tagság felé már nem fordítható vissza. *„Továbbra is támogatni fogjuk Ukrainát a teljes euroatlanti integráció felé vezető visszafordíthatatlan úton, beleértve a NATO-tagságot is”* – hangsúlyozták a találkozón résztvevő külügyminiszterek ukrán kollégájuk jekenlétében. Mindazonáltal a berlini találkozó egyik résztvevője sem tett

konkrét kijelentéseket egy esetleges európai békefenntartó osztag Ukrajnába való küldésével kapcsolatban. Az EU külügyi vezetője szerint erről „*nincs mit megvitatni*”, amíg Oroszország nem fejezi be az Ukrajna elleni háborúját. Azonban békefenntartó csapatok esetén „*minden európai államnak magának kell eldöntenie, hogy beveti-e katonáit, és ha igen, milyen folyamatban*” – mondta a főképviselő.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Friedrich Merz CDU-elnök Kijevbe utazott

December 9-én Kijevbe látogatott Friedrich Merz (CDU), aki kétoldalú megbeszéléseket folytatott Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel. Merz útjára egy héttel azt követően került sor, hogy Olaf Scholz (SPD) német kancellár is Ukrajnába látogatott. A kétoldalú megbeszélések során Merz hangsúlyozta, hogy a jövőben Európának fel kell készülnie arra, hogy átvegye az Egyesült Államoktól az Ukrajnának szánt katonai és gazdasági segítség koordinálását. „*Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy Ukrajna korlátozás nélkül gyakorolhassa önvédelmi jogát. És mindent meg kell tennünk, hogy a lehető leggyorsabban véget vessünk ennek a háborúnak*” – jelentette ki a CDU vezetője. Európai oldalon egy olyan stratégiára van szükség, amelyet Németország, Franciaország vagy Nagy-Britannia nem tud egyedül kidolgozni. Ezt a stratégiát csak közösen tudjuk kidolgozni – szögezte le Merz a sajtó képviselőinek. A találkozón szóba került a „Taurus-típusú” nagy hatótávolságú német cirkálórakéta iránti folytatólagos ukrán igény is. Merz ezzel kapcsolatban leszögezte, hogy a CDU álláspontja továbbra is a fegyverek szállításának a megkezdése egy jövő februári esetleges új, CDU-vezette német kormány megválasztása esetén. „*Azt akarjuk, hogy az önök hadserege elérhesse az oroszországi katonai bázisokat*” – mondta Merz. Scholz kancellár korábbi kijevi látogatása során ismét elutasította a „Taurusok” Ukrajnának való átadását. A német kancellár álláspontja szerint Németországot ily módon közvetlenül bevonódhat a harcokba. Ezzel szemben az ukrán fél ismét elismerte határozott igényét a fegyverekre. „*Erősebb, határozottabb fellépésre számítunk Németországtól, személyesen Öntől. (...) Nagyon számítunk rá*” – jelentette ki Zelenszkij a Merzzel folytatott megbeszélésen. Hozzáteve, hogy Ukrajnának nemcsak a NATO-tól, hanem az európai országoktól is biztonsági garanciákra van szüksége.

Ukrajnából egyenesen Varsóba látogatott Merz, ahol Donald Tusk lengyel miniszterelnökkel folytatott tárgylásokat – a téma ezúttal is egy Ukrajnát támogató új európai formátum létrehozása volt. A német sajtó természetesen párhuzamot vont Scholz és Merz látogatásai között hangsúlyozva, hogy a kancellár elszalasztotta a lehetőséget, hogy lengyel partnerével is egyeztessen a jelenlegi fontos helyzetben. Paul Ziemiak CDU-főtitkár például az X közösségi platformon posztolt egy közös, Merzről és Tuskról készült fotót: „*Aki Ukrajnába utazik, annak beszélnie kell szoros szövetségünkkel, Lengyelországgal és Donald Tuskkal is*” – állt a kép alatt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Németország megosztott a szír menekültek ügyét illetően

Bassár el-Aszad szíriai elnök bukása politikai vitát váltott ki Németországban az arab országból érkező menekültek befogadásának befagyasztásáról és a már ott tartózkodó több, mint egymillió szír menekült esetleges visszaküldéséről.

A Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (Bamf) a tisztázatlan szír belpolitikai helyzet miatt egyelőre felfüggeszti és „hátrébb sorolja” a Szíriából érkezők menedékkérelméről való döntést. *„A Bamf nagyon alaposan megvizsgálja az egyes eseteket, ami magában foglalja a származási országban kialakult helyzet értékelését is”,* amely alapján a szíriaiak kérelmeit *„a rangsorolásban lejjebb kerül és más menekültügyi döntéseknek adnak elsőbbséget”* – fejtette ki a hivatal egyik szóvivője. A beérkező menedékjogi kérelmek befagyasztása viszont a viták csak egy részének végére tett – ideiglenesen – pontot, ugyanis a már Németországban tartózkodó szírek esetleges visszaküldésének kérdése még mindig nem tisztázott és belpolitikai vitát eredményezett. *„Most az kell, hogy a mi feladatunk legyen, hogy ne ússzon el annak a lehetősége, hogy ott [Szíriában] egy jogilag biztonságos életvitel lehetséges legyen, hogy demokrácia alakuljon ki, hogy a különböző vallású emberek jól együtt tudjanak élni”* – nyilatkozta Olaf Scholz (SPD) kancellár a szíriai helyzetről. Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter egyúttal óva intett a hazájukba visszatérő szíriai menekültekkel kapcsolatos spekulációktól. A szövetségi kormány álláspontjával viszont nem minden párt ért egyet. Marco Buschmann, az FDP főtitkára szerint a szírek hazatelepítése *„a német külpolitika egyik legfőbb prioritása”* kell, hogy legyen, illetve felszólította a kormányt az új szíriai rezsimmel való mihamarabbi kapcsolatfelvételre. A szövetségi kormánynak *„azon kell dolgoznia, hogy a polgárháború végleg véget érjen, ne legyen politikai üldöztetés, és emberi körülmények uralkodjanak az országban. [...] Ha szükséges, a fejlesztési együttműködésből származó forrásokat át kell csoportosítani ennek érdekében”* – mondta a korábbi szövetségi igazságügyminiszter. A CDU/CSU Bundestag képviselőcsoportja ugyancsak – annak ellenére, hogy a kormány nem sietné el a menekültek visszaküldéséről való döntést – sürgetően szólalt fel. *„A bűnözőket és veszélyes egyéneket azonnal ki kell toloncolni”* – mondta Andrea Lindholz (CSU) frakcióvezető-helyettes. Elsőbbséget kell adni mindazok kitoloncolásának is, akik *„nem integrálódtak, például azok, akik több év után sem dolgoznak”*. Emellett *„minden más személyt eseti alapon kell megvizsgálni, hogy mi szól amellett, hogy Németországban maradjon, és mi amellett, hogy visszaküldjék Szíriába”*. Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter szerdán, a nyolc pontos segélytervének bemutatásának keretében bírálta a menekültek visszaküldését célzó kezdeményezéseket: ezeket olyan politikusok terjesztették elő, akik *„nyilvánvalóan, még teljes tudatlanságban is, 48 órával azután, hogy minden megváltozott, tudják, hogy [a menekültek közül] mindenki visszatérhet”* – nyilatkozta a terv azon pontjához hozzáfűzve, amely egy, a menekültekkel kapcsolatos összehangolt eljárást vet fel.

A német kormány azonban egyelőre nem akarja átértékelni azt, hogy miként kezelje a szíriai menekültek helyzetét – mondta a szövetségi külügyminisztérium szóvivője –, a Bamf azonban majd az újabb fejlemények fényében frissíteni fogja a Szíriáról szóló menekültügyi helyzetjelentést, amint a helyzet stabilizálódik.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Brandenburgban és Thüringiában is megalakultak az új kormányok

A három szeptemberi tartományi parlamenti választás után a múlt hét folyamán két tartományban, Brandenburgban és Thüringiában is megválasztotta a helyi törvényhozás az új miniszterelnököket és kormányokat.

A 2013 óta a tartományt irányító Dietmar Woidke SPD-s politikust immár negyedik alkalommal választották Brandenburg miniszterelnökévé. A 63 éves Woidke a korábbi SPD-CDU-Zöldek együttműködés után Németország első SPD-ből és BSW-ből álló koalícióját fogja vezetni az elkövetendő törvényhozási ciklusban. A régi-új miniszterelnököt egy második fordulóban 50-en szavazták meg a 88 képviselőből, 36-an ellene voksoltak egy tartózkodás és egy érvénytelen szavazat mellett. Az első fordulóban Woidkere ugyanis mindössze 43 képviselő szavazott, ami az abszolút többséghez szükséges 45-öt nem éri el. Ez azért is okozott némileg meglepetést, mert a koalícióra lépő felek, az SPD és a BSW összesen 46 mandátummal rendelkeznek és mindössze egy BSW-s képviselő jelentette be előzetesen, hogy nem fog a szociáldemokrata politikusra szavazni, tiltakozásul az Arrow 3 rakétavédelmi rendszer brandenburgi telepítése ellen. A második fordulót és a választás elfogadását követően azonnal elindult a találgatás, hogy a CDU vagy a politikai karanténba száműzött AfD képviselői szavazhatták még meg a miniszterelnököt. Ezzel kapcsolatban Jan Redmann, a CDU tartományi parlamenti frakcióvezetője elmondta, hogy „*a CDU-tól senki nem szavazott Dietmar Woidkera*”, amit a miniszterelnök „*gyalázatos vádaskodásnak*” nevezett. Az új brandenburgi kormányban a BSW három, míg az SPD hat minisztériumot és a Tartományi Kancelláriát vezeti majd.

Thüringiában a kisebbségi kormányzásra készülő Mario Voigtnek (CDU) elsőre sikerült az, ami Brandenburgban Woidkenak nem. A miniszterelnöki szavazás első fordulójában 51 képviselő szavazott Voigtra, 33-an ellene, négyen pedig tartózkodtak. Voigtnek – csakúgy, mint Brandenburgban Woidkenak – legalább 45 szavazatra volt szüksége, a kisebbségben lévő, CDU-ból, BSW-ből és SPD-ből álló, ún. szeder-koalíciójának azonban a 88 képviselői helyből csak 44 mandátuma van a tartományi parlamentben. Így Brandenburghoz hasonlóan itt is elindult a találgatás, hogy a szavazófülkékben történő titkos szavazás során vajon AfD-s képviselő is megszavazta-e a kereszténydemokrata politikust. A CDU tíz év ellenzékben töltött idő után, Bodo Ramelow, Die Linke politikust és R2G (Die Linke-SPD-Zöldek) kisebbségi kormányát váltva adhatja újra a miniszterelnököt, annak ellenére, hogy jelentős lemaradással az AfD mögött, csak második helyen végzett a szeptember 1-i tartományi parlamenti választáson. Ezt követően az eredmények fényében nehéz koalícióstárs-keresési időszak vette kezdetét a tartományban, hisz a CDU-BSW-SPD koalíciójának nincsen többsége, így Voigt mindenképpen rá van utalva a Die Linke vagy az AfD szavazatira, amely pártokkal azonban a kereszténydemokraták 2019-es összeférhetlenségi határozatuk alapján semmilyen jellegű és szintű együttműködést, függetlenül attól, hogy az helyi, tartományi vagy szövetségi szinten történne, nem engedélyeznek maguknak. A tartományban a választások után kialakult erőviszonyok miatt és a CDU ezen határozata ellenére, Voigt most mégis rákényszerült arra, hogy elfogadja, hogy vagy a Die Linke, vagy az AfD szavazataival válhatott miniszterelnökké. A CDU-nak a fenti határozata Thüringiában egyébként már többször is repedezni látszott, hisz a CDU a Die Linke-s miniszterelnök által vezetett kisebbségi kormányt támogatta szavazatival, valamint szakmai kérdésben fogadott már el törvényt az AfD-vel közösen.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Németország és az Egyesült Királyság közösen lép fel az embercsempészet ellen

Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter Londonba utazott, hogy brit kollégájával, Yvette Cooper belügyminiszterrel közösen tárgyaljon az embercsempészet elleni küzdelemről. A találkozó keretében a két politikus aláírta a két ország közös migrációs cselekvési tervét, a Joint Action Plan on Irregular Migration-t, amely egy sor intézkedést tartalmaz a nemzetközi embercsempészet elleni hatékonyabb küzdelem érdekében.

Faeser elmondta, hogy „ezzel az akciótervvel véget akarunk vetni a bűnszervezetek embertelen tevékenységének”. Hangsúlyozták még, hogy a nemzetközi bűnszervezetek fenyegetésekkel és erőszakkal kényszerítik a migránsokat a csónakokba, akiket ezt követően a La Manche-csatornán keresztül próbálnak meg átjuttatni az Egyesült Királyságba. A miniszterek elmondták, hogy 2024-ben legalább 72 ember halt meg a veszélyes átkelési kísérletben. Az aláírt terv mellett a találkozó egyik kulcsfontosságú eleme volt a közvetlen együttműködés és információcsere az Egyesült Királyság és Németország, valamint a nemzetközi szervezetek között, amelyek közvetlenül hozzájárulhatnak a bűnszervezetek és azok pénzügyi hátterének felszámolásához. A cél, hogy ne csak a migrációval, hanem a mögötte álló illegális hálózatokkal szemben is hatékonyabban tudjon fellépni a két ország. Ez különös fontossággal bír annak fényében, hogy a bűncselekmények logisztikai előkészítései több esetben Németországban történnek.

A két miniszter emellett részt vett a Calais-i csoport negyedik ülésén is, amelyen Németország és az Egyesült Királyság mellett Franciaország, Belgium és Hollandia belügyminiszterei, valamint az EU Bizottság és az Europol képviselői is jelen voltak. Itt is különösen nagy hangsúlyt kapott a 2018 óta radikálisan megnövekedett La Manche-csatornán át zajló illegális migráció kérdése. A résztvevők kiemelték, hogy ennek visszaszorítására további erőforrásokat kell mobilizálni, valamint erősíteni kell az együttműködést a határvédelmi és büntetőhatóságok között. A tárgyalások lezárultával minden résztvevő egyetértett abban, hogy a nemzetközi együttműködés folyamatos erősítése elengedhetetlen az illegális migrációs elleni sikeres fellépéshez.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Csekély bizalomra okot adó előrejelzések a német gazdaság számára

Az elmúlt napokban két meghatározó német elemző intézet is publikálta év végi, 4. negyedéves elemzését a német gazdaság helyzetéről. Mind az Institut der Deutschen Wirtschaft (IW), mind pedig az ifo Intézet (ifo Konjunkturprognose Winter 2024) elemzése komor képet fest a német gazdaság jelenlegi és az elkövetkező időszakban várható állapotáról. Az ifo elemzése alapján az idei éven a bruttó hazai össztermék várhatóan 0,1%-kal csökken majd az előző évhez képest. Mindez azt jelenti, hogy a német gazdaság idén sem tudott kilépni immár öt éve tartó stagnáló állapotából. Ennek egyik fő oka a vállalatok megrendeléseinek visszaeséséből és az ebből

eredő áruforgalom hiányból ered, mely rendkívüli mértékben megterheli a német gazdaságot. Előbbiekhez hozzájárult az infláció visszaszorítására irányuló monetáris politika szigorítása, valamint az inflációval összefüggő vásárlóerő-vesztés Németországban és számos német értékesítési piacon. Miközben azonban a gazdaságok világszerte fokozatosan helyreállnak és a kereslet élénkül, az exportorientált német ipar ebből kevéssé profitál. Valójában a német áruexport egyre inkább elszakad a világgazdasági fejlődéstől – véli az elemzés. Hozzáteve, hogy e helyzet kialakulása mögött egyre inkább a strukturális okok keresendők. Kiváltképp a feldolgozóipari vállalatok szenvednek a versenyképesség érezhető csökkenésétől, különösen az Európán kívüli piacokon. Az ifo elemzői szerint az inflációs ráta a következő évben 2,3%-os értékkel nagyjából az ideai szinten marad, és csak 2026-ban csökken tovább 2,0%-ra. Fentiekből adódóan várhatóan az elkövetkező két évben továbbra is restriktív marad a költségvetési politika Németországban.

Az IW elemzése szerint a német gazdaság stagnálása mögött egyes ágazatok folytatólagos mélyrepülése áll – a szolgáltatási szektor stabilitása éppen csak ellensúlyozza az ipari és az építőipari szektor folyamatos visszaesését. Ezzel párhuzamosan a reáljövedelmek érzékelhető emelkedése ellenére a magánfogyasztás és a kapcsolódó szolgáltatási szektorok továbbra is gyengélkednek. Tovább fokozza a problémát, hogy az ipari és az építőipari válság az üzleti jellegű szolgáltatások esetében is érezteti hatását. Pozitív impulzusok főként az állami szektorból érkeznek, míg az ipar továbbra is szenved a geopolitikai konfliktusoktól, amelyek negatívan hatnak a globális befektetési tevékenységre. Az építőipari ágazatban a magas anyag- és energiaköltségek, a nehézkes szabályozás és a magasabb finanszírozási költségek számítanak a problémák elsődleges kiindulási pontjának, míg a fogyasztók és a befektetők a nagyfokú bizonytalanság miatt továbbra is óvatosak.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Podcast-ajánló

Dr. Klaus-Rüdiger Mai német író, történész és filozófus számos ellentmondásos történelmi személyiségről írt életrajzot - Luther Mártontól és Johannes Gutenbergtől kezdve Mihail Gorbacsovon át, Saha Wagenknechtig. Legújabb, 2024. november 26-án megjelent könyvében a korábbi német kancellár, Angela Merkel pályafutását dolgozza fel, akinek ugyanezen a napon „Szabadság” címmel jelent meg saját biográfiája szerte a világban. Mai könyve a „Kritikus életrajz” alcímet viseli - szemben Merkel saját művével. A podcastban Mai bemutatja Merkel múltját, karrierjét és politikai munkásságát, valamint elemzi a kancellár Németország számára olykor ellentmondásos döntéseit.

A podcast meghallgatásához kattintson [Youtube-csatornánkra](#).

Cikk- és interjúajánló

Az aktuális német politikai helyzetről nyilatkozott Intézetünk igazgatója, Bauer Bence a Spirit FM Naphíre c. műsorában.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Spirit FM Youtube-csatornájára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a HírTV “Napi Aktuális” című műsorának adott interjút a német gazdasági krízis okairól.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Hír TV Youtube-csatornájára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az M5 Kommentár klub című műsorában beszélt a magyar-lengyel történelmi kapcsolatokról.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson az [M5 Youtube-csatornájára](#).

A német kormányválsággal és a vonatkozó európai feszültségekről beszélt Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a Behir Tv-nek.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Behir Youtube-csatornájára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a Fix Tv Enigma című műsorában beszélt a németországi belpolitikai helyzetről, a hárompárti kormánykoalíció felbomlásáról és az előrehozott választások esélyeseiről.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [FixTv Youtube-csatornájára](#).

Impresszum

Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Horváth Csenge

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Web:

www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu